

**Zdravie
alebo peniaze?**

str. 1

**Matúš Livora:
„Hudba by ma
neuživila.“**

str. 5

**Mužský basket-
bal čaká radikálny
rez...**

str. 8

Spišský

PATRIOT

NOVINY PRE NOVOVEŠŤANOV TELOM AJ DUŠOU

I máj 2015

AKO PRIŠIEL VALACH S KOŽOU NA TRH

Ani v tomto čísle Spišského Patriota nebude chýbať predstavenie jedného z našich domácich podnikateľov. Svoj obchod na Zimnej ulici nemá dlho. I napriek tomu ho už zaregistroval asi každý.

Neprehliadnuteľná je jeho ponuka. Až sa chce povedať - pravá patriotská. Nekompromisná kvalita za primeranú cenu. Opak toho, čo často nachádzame vo veľkých obchodných reťazcoch. Obchod s vývesným štítom Valach by mohol zvädzať k domnienke, že ide o meno jeho šéfa. Ten sa ale volá Miro-

slav Endel. Veľa nechýbalo a namiesto rýdzo slovenského obchodu mohol stáť obchod oveľa exotiknejší. Tak si spomína jeho zakladateľ: „Návšteva Thajska cca pred 7 rokmi vo mne zanechala veľa dojmov a ja som si chcel niečo priniesť aj sem. Chcel som tam ponúknuť celú kultúru od jedla (ryža, korenia a pod.) až po remeselné práce

a tradičné oblečenie. Tento zámer by bol však na začiatok až príliš náročný a asi aj nereálny na úspech. Preto som sa toho rýchlo vzdal.“ Nový scenár podnikania ho vrátil domov. Začiatky boli e nesmiernej snahe a učení sa. Občas aj na vlastných chybách. „Hľadal som dodávateľov štýlom pokus - omyl. Spoznával som sa s nimi, navštevoval

výroby, ochutnávkami. Hltali sme každú jednu informáciu o výrobkoch ako sa čo robí a prečo sa to tak robí a pod. Teraz vieme ohodnotiť čo má ako chuť.“ Súčasnoscť obchodu je už o niečom inom. „Dopracovali sme sa k novým priestorom v dobrej lokalite Spišskej Novej Vsi, dopracovali sme sa k vlast-

pokračovanie na str. 2

editoriál

Určite dobre poznáte povest' o Svätoplukových prútoch. Svojim synom na nich jasne demonštroval, čo znamená jednota a čo môžu priniesť hádky. Zlomiť prúty navzájom prepletené a spolu pevne držaťce je nepomerne ťažšie ako ich polámať po jednom. Odkaz starý niekoľko storočí má univerzálnu platnosť. Dnes možno ešte viac, než kedýkoľvek predtým. Platí to v rodinách, medzi priateľmi a malo by to platiť aj v politike. Žiaľ, realita hovorí skôr o opaku. Veľký počet rozvodov má za následok neúplné rodiny, ľudské trápenie a výchovu detí v nevyhovujúcich podmienkach. Kedy a ako nám to budúcnosť spočíta, to sa určite dozvieme. Špičkou slovenského spoločenského ľadovca je to, či nám ukazujú v televízii. O primát sledovanosti bojujú umelo vytvorené príbehy seriálových postáv, plné intríg a hádok, s politikou. Aj tá prináša oveľa viac negatívnych, než pozitívnych emócií. Predstava, že budú svorne a konštruktívne spolupracovať Fico, Figel' a Sulík je nepomerne väčšie science fiction ako let ľudskej posádky na Mars. Ale zostáva ešte jedna možnosť, že sa z múdrej rady kráľa Svätopluka poučíme. A tá je v našich mestách a obciach. Politici môžu ukázať svojím obyvateľom, že sú im prednejší ako stranícke tričky. Aj v Spišskej Novej Vsi máme dostatok osobností na ľavej i pravej strane politického spektra. Ľudí, ktorí už v živote niečo dokázali a veľa by toho ešte urobiť mohli. Nuž, spoločnými silami to určite dokážu ľahšie a budú sa môcť na prácu sústrediť bez vybijania si energie politikárčením. My, Novovešťania, si môžeme iba držať prsty, aby to pre nás urobili. Matematicko-filozofická poučka hovorí, že:

„Viac hláv, viac rozumu“.

ZDRAVIE ALEBO PENIAZE?

Každý súdny človek určite pozná správnu odpoveď na takúto sugestívnu otázku. Zdravie je dôležitejšie. Určite je najlepšou možnosťou byť zdravý a mať aj dosť peňazí. Ale v prípade, o ktorom teraz píšem, zvíťazí len jedna strana.

Na Slovensko prichádza štvrtý mobilný operátor. Aj on sa snaží o čo najlepšie pokrytie svojím signálom. Ten bude šíriť vysielateľ. A prichádzame k jadrú problému. Mobilný operátor by ho chcel umiestniť na vysoký činžiak

na Dubovej ulici. Býva v ňom aj pani Anna, ktorá nám napísala: „V decembri sa na nástenke objavil oznam o písomnom hlasovaní o umožnení postaviť vysielateľ na našu strechu. Bez akýchkoľ-

pokračovanie na str. 2

šuškanda

Slovo otrok znie zastaralo. Prví otroci sa objavili v starom Egypte. Hojne ich prácu využívali aj v antickom Ríme. Ríše a kultúry sa vyvíjali, ale otroctvo zostávalo.

V 18. storočí, keď Európania začali kolonizovať Ameriku, priviezli si na ťažké práce z Afriky státisíce až milióny černochoch. Presne pred 150 rokmi otroctvo v Spojených štátoch zrušili, ale jeho modernejšie a skrytejšie formy existujú vo svete dodnes. Najmä v totalitných režimoch. Nepíšem o tom náhodou. Nedávno som sa roz-

prával s priateľmi a reč sa zvrtila aj na problémy s prácou. Jeden z nich sa nedávno vrátil z Nórska, kde bol zbierať mrkvu. Túto prácu nazval otročinou. Niežeby ho tam nútili makat' s pomocou bičov, ale na plantáži si jasne uvedomil, že patrí do inej kategórie ľudí, ako domáci Nóri. A s podobnými pocitmi občas musia bojovať aj tisícky,

predovšetkým žien, ktoré nedostatok práce vyhnať a stále vo väčšom počte aj vyháňa do zahraničia, aby sa tam starali o dedkov a babky. Len niektoré z nich majú to šťastie, že prídu k pozitívne naladeným dôchodcom, ktorí ich prijmú priateľsky. V mnohých prípadoch je možné povedať, že je pošlia-

pokračovanie na str. 2

Šuška... dokončenie zo str. 1

pávaná ich ľudská dôstojnosť. Musia to prijímať, pretože inak nedokážu užiť svoje deti. Smutné konštatovanie o plnoprávných občanoch Európskej únie na začiatku 21. storočia.

Slovensko je malá krajina, ktorá nedokáže zamestnať vlastných občanov, ale súčasne umožňuje tisíciam ďalším stať sa milionármi. Obrovské peniaze získavajú zahraničné spoločnosti, ktoré dávajú Slovákom prácu a držia našu ekonomiku nad vodou. O platoch a pracovných podmienkach v týchto firmách by vedeli zamestnanci dlho a farbisto rozprávať. Vedeli, ale boja sa. Sú radi, že majú aspoň nejakú prácu. Ako s asi cítia títo ľudia, keď sa dozvedia o platoch politikov, ktorých si zvolili, aby im, okrem iného, zabezpečili dôstojnú prácu?

Stretol som nedávno priateľa. Vo firme, v ktorej pracuje, utrpel pracovný úraz. Manželku má na materskej dovolenke. Počas práceneschopnosti zistil, že má nárok na toľko sociálnych dávok, že ani po uzdravení sa do práce nevráti - zarobil by tam menej. Ak majú bossovia našej krajiny na mysli, keď hovoria o Slovensku ako o sociálnom štáte, tak hovoria čistú pravdu. Len si nie som istý, že to ocenia budúce generácie Slovákov a možno aj tá súčasná, keď jej budú úradníci vypočítavať výšku dôchodku. Vtedy už ale bude na nespokojnosť neskoro. -le-

Ako prišiel Valach...

nemu Eshopu www.valachshop.sk, ktorý sa bude čoskoro modernizovať, dopracovali sme s k prvým zamestnancom, a v neposlednom rade sme sa dopracovali k vytvoreniu stabilnej zákaznickej klientely, čo nás veľmi teší, lebo toto podnikanie chceme robiť so srdcom.“ prezrádza Miroslav Endel. Sympatické slová, ku ktorým pridáva aj svoje predstavy o budúcnosti: „Chceme si uchovať pevnú pozíciu v Spišskej Novej Vsi, pohrávame sa s myšlienkou viacerých prevádzok v okolí, zdokonaľovať web, chceme aby naši zamestnanci chodili do práce preto že chcú nie musia a zároveň sa im práca stala hobbym tak ako nám. Chceme aby slovo Valach bolo synonymom kvality a dostupnosti.“ Zakladateľ Valacha by v meste privítal výstavbu parkoviska, namiesto supermarketov, viac turistov a práce pre domácnosti.

O Spišskej Novej Vsi hovorí v superlatívoch: „Je to nádherné mesto. Najviac skrášnelo za posledných zopár rokov. Spišiakov mám rád, vnímam ich ako veľkú rodinu kde každý každého pozná a to doslova. Prichádzame do kontaktu väčšinou veľmi milými ľuďmi. Dokonca aj na úradoch. Krásny, panoramatický výhľad na okolité lesy a kopce, v pozadí Vysoké Tatry. Bol som vo viacerých krajinách ale domov vzbudzuje vo mne zvláštny pocit pre ktorý tu chcem zostať žiť a založiť si tu rodinu.“ Mladý muž s chuťou niečo dokázať tvrdí, že je tým, čo má v názve aj náš mesačník: „Som patriot a som hrdý na naše mesto, verím že je tomu tak aj v jeho vedení a nech tam sedí ktokoľvek, nech robí svoju prácu hlavne srdcom, tak ako ju robíme napríklad my. To čo dáváš to aj dostaneš.“ -le-

predstavujeme poslancov

Už veľmi dávno sa po komunálnych voľbách neobjavilo v poslancovských laviciach spišskonovoveského Mestského zastupiteľstva toľko nových tvárí, ako po voľbách v novembri minulého roku. Po rokoch, kedy poslancov bez politickej príslušnosti, teda nezávislých, bolo ako vody na púšti, ich máme aj v Spišskej Novej Vsi už aspoň troch. Jedným z nich je aj poslanecký nováčik Valter Retter.

VALTER RETTER

Mladý podnikateľ v najlepších rokoch vysvetľuje, že pri jeho rozhodnutí vstúpiť do komunálnej politiky zohral veľkú úlohu lokálpatriotizmus. „Viete, mám 40 rokov a 40 rokov žijem v Spišskej Novej Vsi. Neplánujem sa sťahovať a moja budúcnosť sa spája s našim mestom. Jednoducho

mi záleží na mieste kde žijeme a kde žijú naše deti. Išiel som do rizika a neistoty a „dal som svoju kožu na trh“ či občania vôbec príjmu moju víziu. Občania ma podporili a dali mi šancu pokúsiť sa ju začať naplňať a realizovať.“ Možno si ešte pamätáte, že o dôveru voľičov bojoval Valter s heslom sľubujúcim urobiť zo Spišskej Novej Vsi lepšie miesto pre život nás i našich detí. Stojí si za ním aj dnes: „Pre mňa to znamená najmä kvalita trávenia voľnočasových aktivít pre deti aj dospelých, revitalizované športoviská/ihriská a čistota nášho prostredia v ktorom žijeme. Konkrétne sa budem snažiť, aby bolo revitalizované aspoň jedno ihrisko alebo športovisko na sídlisku Tarča, Mier a v mestských častiach Ferčkovce a Novoveská Huta, t.j. spolu 4 úspešne

zrealizované projekty. Ďalej považujem za potrebnú modernizáciu verejného osvetlenia a potom budeme vedieť z uspokojených peňazí podporiť ďalšie projekty.“ Nohami zostáva Valter Retter na zemi. Vie, že nemôže sľubovať zázraky. Rovnako si uvedomuje silu a možnosti jedného mestského poslanca. Preto verí, že bude mestské zastupiteľstvo pracovať efektívne a konštruktívne - to znamená spolupracovať. „Som presvedčený že áno. Verím že máme spoločný cieľ a tým je lepšie mesto pre jeho občanov a spoločný cieľ je výborný predpoklad pre úspešnú spoluprácu. Rôznorodosť ľudí ako takých, rovnako aj politická príslušnosť vie byť veľmi prínosná lebo pracuje s rôznymi pohľadmi. Našou spoločnou úlohou je vybrať tie najlepšie, lebo to bude ovplyv-

ňovať aký dobrý pocit budeme mať na konci.“

Politici občas zvyknú mať nasadené ružové okuliare. Zo slov Valtera Rettera cítiť, že ich nenosí, ale nadšenie a optimizmus mu nechýba. Ani pri hodnotení silných a slabých stránok mesta, v ktorom so svojou rodinou žije. „Za tie silné určite považujem to že sme metropola Spiša, prírodné a kultúrne veľmi bohatého regiónu. A my, Spišiaci, sme veľmi pracovití a schopní ľudia. Príležitosť na zlepšenie vidím vo vyššej podpore tvorby nových pracovných príležitostí a v cieľnom zvyšovaní konkurencieschopnosti nášho mesta. Rovnako som presvedčený že ako mesto máme v porovnaní s inými na Slovensku veľa dostupných zdrojov na to aby sme to vedeli naplniť.“

-le-

Zdravie alebo...

dokončenie zo str. 1

vek ďalších informácií. Jediná informácia bola cena. 1760 eur na rok, zmluva na 20 rokov. Rozhádalo nás to susedov, niektorým sa zapáčila cena, druhí sú za preto, že ak to nebude na našom bloku, bude na susednom, bude to ešte horšie, lebo to mikrovlnné žiarenie pôjde na nás... Smutné. „Áno, smutné, že niektorým ľuďom nevadí, že sa bude žiarenie šíriť na jeho susedov, na dve základné a jednu materskú školu. Veď na Tarči a v jej blízkom okolí už stoja 4 takéto vysielacie. Úrad verejného zdravotníctva potvrdil, že žiaden z nich neprekračuje povolené

normy. Čo ale ak sa naakumulujú v malom priestore hneď 5? Pani Anna aj s niekoľkými susedmi chce konať, hovorí: „Spolu so susedmi aj z vedľajších blokov chceme osloviť našich poslancov, aby mesto, tak ako v Prešove, sa začalo touto otázkou vážne zaoberať a vytvorilo zásady pre umiestňovanie telekomunikačných staníc mobilných operátorov, pretože je nutné chrániť zdravie obyvateľstva pred kumulatívnym účinkom elektromagnetického žiarenia.“

Nová doba prináša nové problémy. A tento k nim určite patrí. Určite nie je zanedbateľný, pretože sa ním zaoberal aj francúzsky parlament. Prijal

zákon o regulácii vystavovania obyvateľstva elektromagnetickému žiareniu z bezdrôtových sietí.

Naším starým rodičom ničilo zdravie žiarenie z uránovej rudy ťaženej v Novoveskej Hute. Na dlho sme si ale nevydýchli. Prichádza rafinovanejšia hrozba - džungľa vysielacích a žiarivých nad našimi hlavami. Aktivitu obyvateľov Tarče chce podporiť aj poslanec Rastislav Javorský. Stretol sa s nimi osobne a spolu s nimi prišiel aj na Radnicu, aby ich podporil v komunikácii s vedením mesta. Je presvedčený, že: „Títo ľudia majú oprávnené obavy o svoje zdravie a zdravie svojich najbližších.“

Musíme nájsť únosnú mieru pri budovaní takýchto zariadení. Viem, že sa môžu stavať aj mimo ľudských obydli a podľa môjho názoru by sme mohli schváliť aj v našom mestskom zastupiteľstve. Ja uznávam, že moderné technológie sú potrebné a uľahčujú ľuďom život. Nemyslím si však, žeby ich podporné zariadenia mali zdravie tých istých ľudí ohrožovať.“

O Škótoch sa hovorí, že si za 1 penny nechajú aj do kolena vŕtať. Škoda, že niektorí Novovesťania si za pár desiatok eur chcú nechať postaviť nad hlavou zariadenie vysielajúce elektromagnetické žiarenie.

-le-

PANORAMACITY S.R.O.

II. vlna výstavby garáží, Sadová ul., Spišská Nová Ves

- ohradený a monitorovaný areál
- automatická brána na diaľkové ovládanie
- prídte si zarezervovať svoju garáž

www.panoramacity-sro.sk

Chrapčiakova 688/29, 052 01 Sp. Nová Ves, Tel.: 053/417 32 31, 417 32 32, e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk

www.panoramacity-sro.sk

Chrapčiakova 688/29, 052 01 Sp. Nová Ves, Tel.: 053/417 32 31, 417 32 32, e-mail: panoramacity-sro@panoramacity-sro.sk

ako prešla Miša históriou Spiša ZO SPIŠKÉHO ŠTVRTKU DO DRAVIEC

Keď prichádzate po diaľnici k nášmu mestu smerom od Popradu, zrazu sa vám spoza zatáčky vynorí krásny obraz na otvorenú krajinu, ktorému v popredí dominuje malebná veža kostola uprostred akejsi dediny.

My sme sa s Mišou práve vracali z kúpania vo Vrbave a na kopci za Abrahamovcami sa nám tiež otvoril tento jedinečný pohľad a tak sme zastali, vystúpili z auta a na poli nad Čenčicami som Miši začal opisovať históriu práve tej osady, ktorá sa okolo vežičky kostola rozprestiera.

Spišský Štvrtok je z archeologického pohľadu, spolu s okolím Spišského hradu určite najvýznamnejšou a najpozoruhodnejšou oblasťou Stredného Spiša. Najmä v blízkosti ležiacej lokalite Myšia Hôrka sa našli ostatky osídlenia, okrem iného už z doby bronzovej. *(Klebety kopáčov dokonca hovoria o tom, že sa tu našli ohľadané a ohorené ľudské kosti, čo by svedčilo o tom, že naši dávni predkovia boli možno ľudozrúti a v okolí sa vykopali aj črepy s prvkami gréckej kultúry, čo by nasvedčovalo tomu, že tunajší osadníci mali už v tom čase bohaté a vzdialené obchodné styky).* Najstaršia písomná zmienka o Spišskom Štvrtku je z roku 1263, osada plnila strážnu úlohu a bola sídlom spišských kopijníkov. Mišu som svojou exkurziou do ďalekej minulosti asi trochu vyľakal, lebo sa sama od seba pustila dole do dediny ku kostolu sv. Ladislava, ktorého veža vlastne zaujme každého kto príde do tohto kraja. Kostol tu stál ešte pred tatárskym vpádom a nový bol na jeho mieste postavený v roku 1402 v gotickom štýle. Veža je kombináciou románskej a gotickej architektúry, ale pre návštevníkov je najzaujímavejšou časťou sakrálnnej stavby kaplnka Zápolškovcov, pristavená ku kostolu, ako rodinná pohrebňa kaplnka. Je to dvojpodlažná stavba so sieťovou rebrovou výstužou a geniálne presvetlená štíhlými gotickými oknami. Jej autorom je Hans Pusbach, jeden zo staviteľov Dómu sv. Štefana vo Viedni. Opúšťame toto miesto, kde sa dov-

nútra dostanete naozaj len zriedkavo a cestou na sever popri novo vystavenom diaľničnom podjazde prechádzame popod zalesnený kopec Hrušky (732 mm) do ďalšej historicky významnej spišskej obce.

Dravce, ako už názov napovedá boli v minulosti obcou kráľovských chovateľov sokolov. Obec je malebne uložená pod ochranou viacerých okolitých kopcov a pahorkov a v strede dediny nachádzame orientačný stĺp, ktorý nás uvádza na pešie i cykloturistické trasy do romantických partií na Bukovinku a ďalej cez Vlkovce a popod Hradisko až do Levočskej doliny.

Aj chvíľu uvažujeme, či si neurobíme peknú prechádzku, lebo jarný deň je naozaj vydarený, ale auto sme nechali v Spišskom Štvrtku a cesta nazad z Levoče by bola v nedeľu príliš komplikovaná.

Zostúpime teda dole vpravo, lebo našim cieľom je ďalšia sakrálna stavba, vzácny kostol Antonitov. Je to najcennejší ranogotický kostol z konca 13.-stého storočia a zvonku upúta tým, že nikde nevidíte vežu a zvnútra bola pôvodná stavba zaklenutá na dva stredné stĺpy, čo je raritné riešenie nielen na Spiši, ale v celej strednej Európe. Okrem toho tu návštevník môže obdivovať aj mimoriadne kvalitné nástenné gotické maľby a chórové lavice s bohatou výzdobou.

Na ulici stretávame sviatočne oblečených obyvateľov dediny, ktorí sa náhlia s bibliami pod pazuchu na pobožnosť a napriek tomu sa všetci pekne dokážu pozdraviť. A to je pre Mišu, ktorá dlhé roky žila v anonymite veľkomestského spôsobu života ďalej Viedne, pri Dóme sv. Štefana, milé prekvapenie, ktoré i mňa chvalobu presvedčilo o tom, že tu na Spiši, hlavne v dedinách na vidieku ešte vždy žijú ľudia s dobrým srdcom a kresťanskou výchovou.

Michal Buza starší

čo sme vám navarili

Názov článku vás, milí čitatelia, môže zvädzať k domnienke, že vám v ňom ponúkame nejaké kulinárske lákadlá. Pravda je však úplne iná.

Tento priestor chceme ponúknuť spišskonovoveským poslancom, všetkým - bez ohľadu na politické tričká, aby vás, svojich voličov, informovali o tom, čo aktuálne schvaľovali na svojich zasadnutiach. Aké ingrediencie pridali do nášho života v Spišskej Novej Vsi. Chceme im tak dať možnosť presvedčiť voličov, že na nich nemyslia iba raz za 4 roky, tesne pred voľbami. Veríme, že touto ponukou nepohrdnú a prispejú k lepšej informovanosti Novovešťanov. Rovnako ale chceme požiadať aj vás, našich čitateľov, aby ste nám napísali, čomu by sa, podľa vás, mali poslanci venovať viac a intenzívnejšie. Alebo ich pochváliť, ak si to za svoju prácu zaslúžia. Ako prvý ponúka svoje postrehy poslanecký zelenáč Andrej Cpin.

„Zatiaľ posledné Mestské zastupiteľstvo zasadalo 15. apríla. V jeho úvode sa nám predstavili zástupcovia potenciálneho investora (Spiš Invest) s projektom, ktorý dostal pracovný názov Stojan. Teda rovnaký názov, ako mala stredoveká dedina v tejto lokalite. Ja oceňujem snahu oživiť schátrané územie. V mojom príspevku k tomuto bodu som pochválil investora za ambíciu vytvoriť dobré podmienky pre mladých ľudí, mladé rodiny, ale aj za využitie moderných technológií a ohľaduplnosť k životnému pro-

strediu a bezpečnosti. Za dôležitý bod rokovania považujem aj 2. zmeny rozpočtu mesta na rok 2015. S radosťou som zahlasoval za pol milióna eur, ktoré budú použité na opravy a rekonštrukcie ciest a chodníkov. Ja viem, že asi každý by vedel navrhnúť nejaký úsek, ktorý by bolo potrebné opraviť a verím, že mnohým sa toto pranie aj vyplní. Ale viem, že v tejto oblasti ešte zostane na riešenie viac než dosť miest v rôznych zákutiach mesta. Ja budem šťastný, ak budú opravy kvalitné a nebude ich potrebné opravovať znovu o pár mesiacov. A možno by bolo na opravy aj viac, keby sa väčšina kolegov nerozhodla zahlasovať za vyššie odmeny pre nás všetkých - poslancov mestského zastupiteľstva.

Myslím si, že dobrú správu môžem ponúknuť obyvateľom sídliska Tarča, konkrétne v blízkosti Topolovej ulice. Obchod s potravinami bude postavený bližšie k ich domom. Záver rokovania patrila aj nádejným informáciám zo športového života. V roku 2017 bude Slovensko hostiť hokejové majstrovstvá sveta hráčov do 18 rokov. Ako sme sa od pána primátora dozvedeli, prisľúbil, že sa budú konať aj Spišskej Novej Vsi, už od zväzu ľadového hokeja dostal. Tak si držíme prsty, aby sa dobrá vec podarila!“

-lebo-, andrej cpin

píšete nám

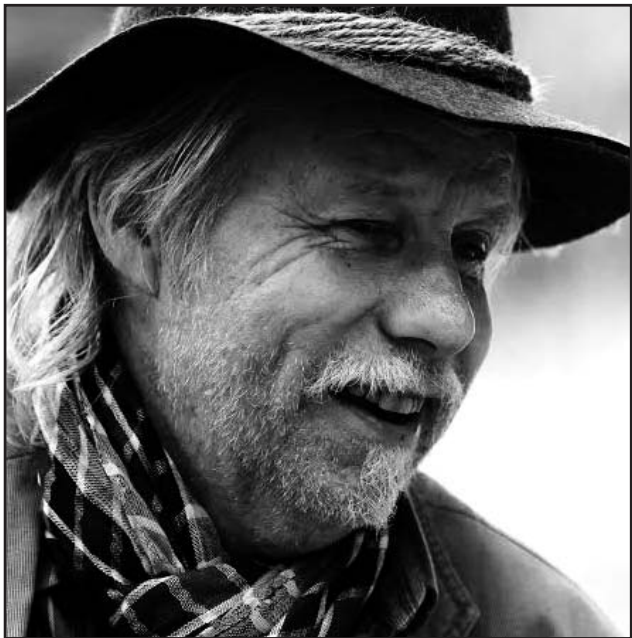

Dobrý deň. Nerozumiem zámeru postaviť v blízkosti centra ďalšie „potraviny“, keď jedny tam už sú a bohato stačia. Mám na mysli plánovanú Billu na ulici Elektrárenskej. To už mesto stojí tak zle, že „zapredá“ takýto lukratívny pozemok za jednu križovatku so semaformi? Alebo niekto „kope“ za obchodný reťazec? Keď plánujete vrátiť život do centra, tak krásne námestie si to priam pýta, prajem v tomto smere veľa energie. Nepočúvajte názory, že letné terasy do centra nepatria, lebo tiež ťahajú ľudí do mesta. Ten pozemok pod Billou radšej ponúknite na výstavbu parkovacieho domu s tromi podzemnými podlažiami a na vrchu s bowlingom, knižnicou, kaviarňou, službami. Minule som sa dočítal v primátorovom I -čku, že prioritou, čo sa týka ciest je vonkajší okruh. To si robia srandu? Keď takto vyzerá prioritá, tak sa potom nečudujem, že to zúfalstvo po čom sa v Spišskej jazdí zodpovedným vyhovuje. Alebo sú neschopní, lebo informujú že toľké peniaze sa valia do ciest. O výške alebo hĺbke kanálov aj na opravených úsekoch ciest nemám slov, je to diletantstvo. Aby sa vedelo, nie som žiadny chronický sťažovateľ, iba mám otvorené oči a niekedy porovnávam a keď sa dajú veci robiť lepšie a nerobia, tak nie niečo je zlé, ale niekto je „zle“.

S pozdravom a zas niekedy nabudúce Marian Frankovič.

spomienky na „starú“ Spišskú Novú Ves: GAUDEAMUS IRITUR

Milí mladí priatelia! Povedzme si otvorene, že ak niečo každoročne narúša šťastný život mladej generácie, niekedy okolo osemnástky ich života, sú to maturity. Odovzdávanie zelených stužiek nádeje už dávno odniesli snehové decembrové chumelice, poniektorí abiturienti už aj vytriezveli, učiteľskému zboru vyschli slzičky spomienok na tú „svoju triedu“ a a šialený apríl zaklopal na dvere z jóbovou zvesťou: Blížia sa maturity! A realisti dodávajú: V najnevhodnejšom čase!

Prvou prekážkou veselého prežitku maturit bol mesiac, v ktorom sa toto pozdvihnutie študentstva chystalo. Bol máj, mesiac lásky, temer by som povedal lások od výmyslu sveta, keď sme sa obzerali za každou minisukňou, hlavy sme mali ako žiarovky, vykrútené z nočných lúčok a zrak permanentne zavesený vo vysnívanom nebi našich pubertárskych predstáv. A vtom čase sme sa mali, pod-

ľa predstáv nášho školského systému zahliť do stereotypu kníh a zošitov, ktorý nielenže do onoho raja nedosahoval, ale ani len neukazoval.

Druhou, celkom logickou prekážkou bol vek, v ktorom sa maturity vykonávajú. Veď kto by už v osemnástke čítal Hviezdoslavovu Hájnikovu ženu a nebodaj ešte porozumel životnej situácii, v ktorej sa nachádzala. Mama mala v knižnici akéhosi Remar-

qua, ale zaujímali ma v nej len pasáže, kde sa opisovali erotické scény a tak som sa len z jej rozprávania dozvedel, že sa odohrávali na pozadí vojny zmetanej Európy. Naspamäť som odriekaval Pismo Tatiani k Oneginu, dokonca v ruštine, ktorá bola našim druhým jazykom, ktorý sme potom v šesťdesiatom ôsmom vyplazovali na molodcov v sovietskych tankoch, ale kto chápal v tom čase pointu o hlboké ruskej duši? Na biológii sme sa učili, že strava primátov je pestrá, ale varili nám naše starostlivé mamky a z toho, čo akurát bolo v obchodoch a doma v špajzi. Nikto z nás nemal predstavu o teórii pravdepodobností, permutáciách a variáciách a šikmý rez kužeľom sa podobal na obraz španielskej Guerniky od kubisticky načančaného Pabla. Bolo to presne tak, ako by nám niekto pustil jazz, zatiaľ čo my sme sa z dvesto decibelami v ušiach pohojďovali pri „Žene z Tokia“ od Deep Purple. Pravdou ale je, že v tých rokoch ešte boli majstrovstvá sveta v hokeji v normálnom čase, lebo ľadový hokej, ako už sám názov hovorí je športom zimným a tak sa aj hokejové

esá premávali medzi modrými čiarami naozaj niekedy vo februári, keď skončili národné ligy.

A tak snímam pomyselný klobúk dole pred dnešnými maturantmi, ktorí to majú o jeden stupienok ťažšie.

Ale aj pre nich mám radostnú novinu: Pamätajte si, že maturitu v podstate neurobí len ten, kto na ňu nepríde, alebo si svojim dlhoročným správaním na škole pošťve proti sebe celý pedagogický ansámbl. Ostatní zmaturojú, dokonca aj najväčší ignoranti štúdia, lebo kto by sa už ďalší rok trápil s niekým, kto si za štyri roky opakovania nezapamätá Archimedov zákon, Ludolfovo číslo, latinský názov sovy, chemickú značku vody, alebo, že Kudá vy idióte sa neprekladá ako Kam, vy idiot, ale Kam idete. Ja si dokonca spomínam, že náš matikár hovorieval, že, citujem: „Na jednotku viem ja, na dvojku pán Boh, na trojku Hradiská a Fabka, ostatní nezmaturojete“ a tak ho počas maturity z tohto „kráľovského predmetu“, ako hovorí básnik, podchvíľou odvolávali na chlebičky a občerstvenie do vedľajšej miestnosti. Iný nemenovaný profesor dokonca nedal zmaturovať svojmu synovi, čo mu dejiny odpustili, ale keďže sa vyjadril, znova citujem: „Si hlúpy, ako tvoja mať“ tak si to musel ešte veľa rokov žehliť u svojej vlastnej manželky. Ja sám som napríklad z ruštiny uspel na dvojku, lebo som sa pri ruských romantických spisovateľoch nostalgicky oprel o „zemľu belych berjov“ a postupne som opisoval brezu po breze, celý brezový háj, zatiaľ, čo Puškin bol v mojej odpovedi celý čas tak povediac v háji (ešte že som sa držal témy). Niektorí jedinci (tuším dvaja) si vybrali ako voliteľný predmet zemepis, lebo z ostatných odborov boli dutí, ako marťanské mesiace, ale ani tam nezažiarili, lebo asi dodnes nevedia, že volga nebol v geografii názov sovietskeho automobilu, ale jednej z najväčších ruských riek. A tak sme aj v tých časoch zmaturovali všetci a dnes na tieto chvíle radi, z láskou a zvyškami nostalgie spomíname pri stretnutiach po ...siatych rokoch. A tak si aj vy, milí nádejní maturanti nasadnite na stroj času, ktorý som vám cez túto

krátku exkurziu do minulosti skonštruoval (a to s trojkou z matematiky), vo vašom reálnom čase sa na chvíľu posuňte do budúcnosti a hurá ku krajším zajtrajškom.

A aby som sa nemusel čerevenat, keď stretnem v meste ešte v zázračnej chvíli tých báječných profesorov z vtedajšej esvéšky, ospravedlňujem sa im, že som tejto „šalenej“ mládeži prezradil niektoré tajnosti, figle a vychytralosti zo skúšok dospelosti. Ale nech mi je zároveň ospravedlnením (ako by som povedal pani profesorke nemčiny Žigovej: „Entschuldigen Sie mich bitte, alebo pánu riaditeľovi Muchovi: „Izviňte meňja), že som zámerne, pod vplyvom pedagogických poučiek a zákonov nepovedal všetko. Lebo to najväčšie tajomstvo maturity je v tom, že každý si ho musí prežiť a vychutnať sám, aby mal po ...siatych rokoch na čo spomínať.

P.S.: A ten nadpis, pán profesor laticiny, Remenár, je skomolený zámerne, lebo čas maturit je pre každú mladú generáciu nie igitur, ale iritur, teda dráždivý.

Abiturient 1968 Michal Buza starší

NOVOVEŠŤAN SI ZARÁBA NA ŽIVOBYTIE V ÍRSKU

Chýba mu rodina, priatelia, slovenský naturel a príroda

Novovešťan Viliam Kalafus žije a pracuje vyše desať rokov v meste Ballymena, ktoré leží v strede Severného Írska (SI).

„Do tohto mesta som sa dostal náhodou. V mäsokombináte na spracovanie hydiny pred vianočnými sviatkami hľadali brigádnikov, a tak oslovili pracovnú agentúru na Slovensku. Po ukončení brigády bola neskôr príležitosť nastúpiť tam nastálo, a tak som to využil aj ja. Pracujem na linke,“ rozhovoril sa rodák zo Spišskej Novej Vsi.

Viliam má ukončenú vysokú školu poľnohospodársku. Ekonomický marazmus a postupné

zanikanie poľnohospodárskych družstiev v minulosti sa odzrkadlilo v nedostatku pracovných miest v tomto rezorte.

Začiatky Slováka v novej krajine neboli ľahké. Najťažšie bolo dohovoriť sa. Vilovi preto nezostalo nič iné, len si zadovážiť knihu a po večeroch sa učiť jazyk. So spisovnou Angličtinou tu nepochodíte. Novovešťan tvrdí, že v tejto časti SI obyvatelia komunikujú nárečím, a tak potrebuješ dostatok času, kým ich

reči porozumieš. „Momentálne sa už dohovorím. Stáva sa však, že niekedy pri dialógoch s miestnymi ostanem v pomykove,“ prezradil.

Vilo sa v Írsku ani po desiatich rokoch neudomácnil a domov mu chýba. „Aj keď je to už desiatka rokov, čo som tu, beriem tento život ako dočasnú zastávku. Chýbajú mi najbližší a známi. Každý rok využijem dovolenku na návštevu Slovenska. Naša krajina a najmä tento región majú v sebe neopakovateľné čaro, ktoré sa nedá ničím nahradiť. Mám rád prírodu a Slovenský raj a Tatry považujem za slovenské perly. Prísť domov a nenavštíviť tento kút Slovenska je pre mňa nemysliteľné. Každý raz si odnášam z Raja spomienky nielen vo svojom srdci, ale aj vo fotoaparáte. Mojou záľubou je totiž fotografovanie,“ vysvetľuje. SI je večne zelený ostrov.

Takmer celý rok tam prší a podnebie možno prirovnať chladnejšiemu jesennému ročnému obdobiu u nás. Podľa slov Kalafusa je to krajina opradená bájnou históriou a ponúka množstvo možností na výlety do blízkeho okolia. Obyvatelia sa k cudzincom, ktorí tu prišli za prácou správajú skôr odmerane. To ale neznamená, že pri bližších vzájomných spoznaniach nevznikajú priateľstvá. On sám trávi voľný čas na podujatiach s kamarátmi z domáceho prostredia.

Každá krajina má svoju kuchyňu. Íri obľubujú steaky a hranolky, často navštevujú fast food. „Na čo som si dodnes nezvykol je používanie množstva octu takmer do každého jedla. Ich obľúbenou maškrtou sú napríklad octové lupienky. Miestni často grilujú a vychutnávajú si tak kúsok slnka počas dňa. Grilovanie sa udomácnilo aj v našej domácnosti. Našťastie, je tu

niekoľko obchodov, kde sa dajú nakúpiť naše potraviny. Podľa môjho názoru sú tu potraviny lacnejšie ako u nás. Na Slovensku sa žije oveľa drahšie, potravinársky sortiment aj drogéria sú omnoho drahšie. Snažím sa variť slovenské jedlá, aby som aspoň takýmto spôsobom bol bližšie k domovu. Na halušky si zatiaľ netrúfam,“ priznáva. Na tanieri sa často objavajú aj írske špeciality. Potraviny nakúpené v akciách Vilovi tak umožnia, že nedeľný obed pozostáva z lososa alebo hovädziny.

Na Slovensko sa Viliam Kalafus určite vráti. Ako vraví, vtedy, keď nastane tá pravá chvíľa. „Cnie sa mi za ľuďmi s našim slovenským naturelom a za prírodou, ktorá obkolesuje dopredu napredujúcu Spišskú Novú Ves. Chýbajú mi lesy a vrchy, pretože tu si nie je o čo oprieť zrak a pokochať sa. Päťdesiatnik si na východe Slovenska už len ťažko nájde prácu, a tak mi neostáva nič iné, len vydržať. Tí, čo ju majú, by si to mali vážiť,“ uzatvára rodák zo Spišskej Novej Vsi.

-sim-

naše talenty - Matúš Livora

TALENTOVANÝ GITARISTA TVRDÍ: „HUDBA BY MA NEUŽIVILA“

Osemnásť ročný Matúš Livora je štvrták na druhom stupni ZUŠ-ky. Jeho vášňou je gitara. „Vždy som radšej cvičil na gitare, než robil domáce úlohy, alebo sa učil,“ vysvetlil Matúš.

Už ako malý chlapec chodil Matúš po hudobných súťažiach a bolo jasné, že je to talent. Zbieral jedno ocenenie za druhým. „Moja pani učiteľka ma zobrala na prvú súťaž už v druhom ročníku. Ja som sa jej odvdáčil tretím miestom. Odvtedy som sa pravidelne zúčastňoval najznámejších gitarových súťaží s medzinárod-

nou účasťou v Dolnom Kubíne, Giraltovciach, či Bojniciach. Pravidelne som obsadzoval najvyššie miesta. Moje najlepšie umiestnenie bolo zatiaľ „len“ 2. miesto vo všetkých troch mestách,“ prezradil.

Matúš mal odjakživa k hudbe veľmi blízko. Pochádza totiž z muzikantskej rodiny. „Mamka kedysi hrala na klavír, ocko na akordeón, dedko ovláda hru na niekoľko nástrojov a jeho brat je známy slovenský operný spevák František Livora. Rodičia ma v hre na gitaru vždy podporovali a z mojich úspechov mali rovnakú, ak nie väčšiu radosť ako ja,“ uviedol. Matúš chodí do ZUŠ-ky už dvanásť rokov. Tento rok je jeho posledným. „Bude mi to naozaj chýbať, najmä moja pani učiteľka Zuzana Lukáčová. Venovala mi naozaj veľmi veľa času.“

Aj keď je Matúš ešte mladý chlapec, naznačil nám, že jeho časy v hudbe sú takmer za ním. „Už niekoľko rokov som vedel, že hudbu ďalej študovať nebudem. Po mnohých diskusiách u nás doma sme sa zhodli, že to tak jednoducho nebude. Vybral som si informatiku, v ktorej by som mal nájsť lepšie uplatnenie,“ povedal.

Aj napriek tomu, Matúš na gitaru určite nezanevrie. „Moje technické zručnosti by som chcel popri štúdiu informatiky využiť v hre na elektrickej gitare. Bol by som šťastný, ak by som sa stal členom nejakej skupiny, alebo sa budem ďalej individuálne venovať tomuto nástroju,“ povedal na záver. -sim-

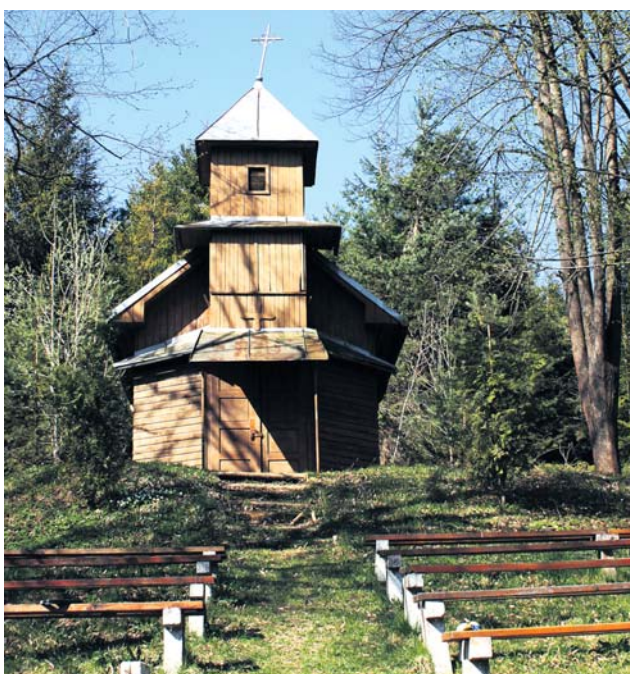
fotoreportáž:

KVITNÚCA SPIŠSKÁ NOVÁ VES

BRIGÁDA NA ŠULEROCHU

Pred mesiacom sľúbil poslanec Rastislav Javorský, že spolu s priateľmi začnú vo voľnom čase čistiť, alebo upratovať niektoré miesta v meste, aj v jeho okolí. Nebol to len populistický sľub. Fotografie z brigády na Šulerochu dokazujú, že za svojim slovom si stojí.

Ja si pamätám, že kedysi sme Deň víťazstva slávili 9. mája, len si už nemôžem spomenúť, s kým sme to vtedy hrali...

krížovka

Elizabeth Goudge : Láska a dôvera prichádzajú v jednom balíku a nemôžeš ich od seba oddeliť. (TAJNIČKA 1 - 4)

Autor: Albín Medúz

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A																				
B																				
C																				
D																				
E																				
F																				
G																				
H																				
I																				
J																				
K																				

Vodorovne: **A:** Slavomír, domácky - obec na južnom Pohroní - predložka - bál - zaplatiť peniazmi. **B:** poker po česky - článkonožce - trhá na kusy - cenná tekutina. **C:** posýpanie - TAJNIČKA 4 - psovité šelma. **D:** hmyz podobný včele - poschodie po česky - trhal, básnicky - zabaľoval - príbytky včiel. **E:** obilnina - cesta po anglicky - voľakde, dakde, nárečovo - iným spôsobom - predpoklad, sudba. **F:** ohyzdný tvor - zakrýval - malá os - Omarova družka. **G:** čo po rusky - patriaca Edovi - Viliam, domácky - Stanislav - strela z luku. **H:** ílovitý nerast - vokalizačná predložka - TAJNIČKA 3 - osobnosť, psychologicky - krajina v Ázii. **I:** hlasné volanie - omotáva - rímsky boh lásky - prevolávanie na úspech - telocvičný postoj. **J:** značka dopr. lietadiel (Iljušin) - pastier dobytky v Mongolsku - španielske ženské meno - korpus - tu máte - utorok, skratka. **K:** hrubý povraz - teliatka - predložka - pridával síru - vojenská predajňa.

Zvisle: **1:** Slovenský plynárenský priemysel, skr. - biblické meno - rozširoval. **2:** logaritmus, skr. - stala sa svetlou. **3:** TAJNIČKA 1 - mužské meno. **4:** vrypnutie - vesmír - zlato po španielsky. **5:** primát - napodobňovať, po česky. **6:** nie zriedka - privádzate na svet. **7:** Armádný výbor, skr. - pálenka z ryže - čiara po maďarsky. **8:** pridávajú do pece - poľská rieka - valčík, odborne, foneticky. **9:** súzvuč tónov, mn. č. - všelikde. **10:** pozvali do diskusie - mužský účes. **11:** stratil vedomie - táto, nárečovo. **12:** Starý les - územný celok. **13:** ľud, po česky - druh športu - robí oblým. **14:** et alteri (a iní) práv. skratka - Zolov román - násilie. **15:** dospievala k názoru - malí chlapci, ľudovo. **16:** česká predložka - ponižoval. **17:** korytovitá kotlina - obráť - Oto, po česky. **18:** TAJNIČKA 2 - trieska. **19:** Idant - hliník. **20:** sekal - Edo v Čechách - zahustená zmes.

Pomôcky: ALDA, ARAK, ARAT, ČAKA, DADE, EMAN, NANA, ORO, OON, ROAD, ŠTO, VONAL.

Strieborná žatva sa šéfovi volejbalistiek máli a aj preto odstupuje z funkcie

Volejbalistky VK Spišská Nová Ves majú za sebou vskutku zaujímavú sezónu, ktorú vyšperkovali dvomi historickými striebromi. Najprv v „domácom“ Slovenskom pohári nestačili vo finále na Sláviu EU Bratislava a ten istý súper im zabránil po finále extraligy strieľať zlaté šampusové zátky.

Sezóna priniesla pozitíva i negatíva, predsedu teší volejbalová mláď, chýba mu zlato

Spišiačky sa napokon po finálovej prehre (Slávii EU Bratislava podľahli 1 – 3 na zápasy, pozn. autora) museli uspokojiť aj v extralige so striebornými medailami. Mnohí tento fakt prijali s nadšením, veď Novovešťanky získali historické kovy, no z hlasu predsedu VK SNV Jozefa Nováka bolo predsa len cítiť sklamanie. „Celé hodnotenie tejto sezóny treba postaviť do dvoch rovín. Pre spišskonovoveský volejbal

sa v tejto sezóne urobilo veľmi veľa a mnoho ľudí berie dve medaily ako obrovský úspech. Pre mňa osobne je to však sklamanie. Čakali sme predsa len, že aspoň jeden výrazný úspech sa dostaví, a že všetko čo sme do toho vložili, sa nám vráti v podobe buď pohárového triumfu, alebo extraligového titulu. Tu nejde len o mňa, ja som to celé nejakým spôsobom zastrešoval, no úsilie Igora Murka, Euda Švihlu a veľa ďalších malo priniesť tú povestnú čerešničku na torte. Nestalo sa to však a z tohto pokračovanie na str. 7

recepty do starej macere

TADŽMAHALSKE PERŠA

V roku tisíc šesto štiracec osem postavil Šáh Džahán svojej milovanej Mumtáz taki palacik, pomenoval ho Tádž Mahál a turisci še idu zabic, žebi ho mohli pri cesce do Indije občumovac. Añi ja ñe som skupi a tak som raz na koncu aprila, v roku tisíc dzevecto osemdzešat postavil svojej milovanej Hermini na meñini na stol perša a žebi som ju ñeuražil ta take male, kurace a že som sebe spomenul na stareho Džahána, ta na tipickim orientalnim koreñju. A tak še to jedlo volalo po slovenski „kuracie prsia na kari korení“, jedlo še calkom logicki s rižu, malo šumnu žoltohñedu barvu a naviše še vždi podavalo medzi stopejdzešatu a stopejdzešatu perššu rozpračku z Tišic a jednej noci.

Jake surovini som potreboval?

Dva cebuľe, po polke žoltej, červenej a zelenej papriki, hubi majofki, štiri ložečki masla, stopejdzešat gramí riži, das pol litra kuraceho bujonu, dva ložečki hladkej muki, jednu ložečku kari koreñja, malu hustu šmetanku, čarni peper, soľ, kľinčeki no a štiri vikoscene kurace perša

Jak mi to išlo, kedz še mi darilo?

Aj še hambim napisac, že ftedi še mi vecej darilo z Herminu v spalñi, jak s kuracimi peršami v kuhiñi a dñeškaj je to presñe naspak. A bo je to kniha kuharska a ñe kamasutrova, ta zacahñime firhang f spalñi, ñehajme Herminu sñivac o polohe Indrovej ženi a mi podzme varic. Pervu cebuľu očiscime, nakrajame na kocečki a ñehame kus opražic na mašfe. Pridame na cenučke rezanki nakrajane papriki, hubki a muku a daľej pražíme. Po hvilke zaľejeme z bujonom, žebi še zrobit polohusti zos. Pridame kari koreñje, v harenцу še zrobi šumna žoltohñeda barva, jak maju čiñanki v šangahjskim bordeľu, naľejeme šmetanku a ñehame prevrec. Odstavime bokom a kukñeme do spalñe, či še Hermina v snoch bars ñeprevraca a ñeñi odkopana. Kedz ñedajbože je, ñebudzime, ñešahame, zakrijeme, bo jak som spomnul, to je kniha kuharska. Vracime še do kuhiñe, druhu cebuľu rozdzelime na dva polki, jednu nakrajame na drobnučko, do druhej calej polki napihame kľinčeki, žebi vižirala jak ježko. Cebuľu osmažíme na mašfe, rižu nasipeme do harenčka, potim do harenca a pražíme a mješame. Kedz začne pukac vľejeme dvakrat teľo vodi, keľo bulo riži, pridame ježka, osoľime a na strednim ohñu varime, kim še da mješac. Kedz už riža vipila šicku vodu a robja ša na verhu take bublinki, odstavime, zakrijeme, zabaľime do utjerki a ñehame, žebi došla. Dafterich to zaš cah do spalñe, ale ja už Herminu poznam a bo som včera pri naeviku Indrovej ženi hicil hexenšus, ta rakši ponaciram križe s konsku mascu a varim daľej. Kurace perša opečem na mašfe dzešec minuti z každej strani a nakoñec ich šturim do totej omački, co som predtim zrobit a ñeham, žebi v ñej odľeželi a nacahali toten fajni šmetankovokari šmak.

Čekam, či už Hermina došñivala, aľe bo še ñeprebera, ta odkrijem pokrífku na harenцу a prejdzem še s ñim po spalñi, jak duch z Aladñinovu lampu. Hermina vcahne do nosa nasladle dufti indickeho supkontinenta, vstañe, jak namesačna prejdze do kuhiñe a kedz še pušćime do žoltohñedich kuracich peršoch v karizosiku z bjelu rižu, kukñe na mñe zamilovañe a ja še cešim, bo mi zaš budze, odkopana až po rinečku na zadku, čitac stopejdzešatu druhu rozpračku z Tišic a jednej noci. A zajtra zaš budzem nacirac križe s konsku mascu.

Bo jak hvari klasik:

KEDZ ŠE LAPIŠ SPROBOVAC POLOHU INDROVEJ ŽENI
TA PATER MAC HERBECIK PORADÑE VIMASCENI

Michal Buza starší

pohľadu nám tá sezóna nevyšla. Pohár sme si prehrali v hlavách a vo finále extraligy sa ukázala sila Slávie, ktorá netkvela v hernej kvalite tímu, pretože si myslím, že herne sme na ne mali, ale Bratislavčanky boli tak-ticky vyzretejšie, cieľavedomejšie, a preto zvíťazili,“ skonštatoval na úvod predseda VK. Toho teší, že klub sa stabilizoval, je bez dlžôb, čo je

v dnešnej dobe v športe málo vídaná vec. VK SNV obsadila celú pyramídu mládežníckych súťaží, kde Spišiačky vôbec nehrajú druhé husle. „To je tá pozitívna stránka veci. V dnešnej dobe je strašne zložitá dostať deti preč od lákadiel doby a som rád, že sa to našim mládežníckym trénerom ako tak darí. My sme stavali aj A – tím, tak aj preto, aby mladé mali vzory.

Mnoho ľudí nás kritizovalo, že máme v tíme priveľa legionárov, ak sme však chceli byť konkurencieschopní, museli sme to takto vyskladať. V Spišskej je tá smola, že tu nie sú žiadne vysoké školy, dievčatá nám utekajú preč a ak sme chceli hrať o titul, museli sme to riešiť cez legionárky. Tie tiež podávali striedavo oblačné výkony, faktom však ostáva, že bez nich by sme finále nehrali. A čo sa týka sezónnych negatív? V podstate vidím len jednu. Veľa ľudí, hráčov a funkcionárov veľmi rýchlo zabúda. S jedlom totiž rastie chuť, mnohí zabudli, kde sme boli pred rokom a pol. Je to asi v ľudskej povahe, že chceme to lepšie, no nikdy netreba zabúdať, že všade sú hranice a limity,“ dodáva Novák.

Budúca sezóna s otáznikmi, Novák vo funkcii predsedu končí

Volejbalistky teda niečo veľmi pozitívne naštartovali a zaujímalo nás, či v nastolenom trende budú pokračovať. Po striebornom pred-

krme sa predseda len žiada zlatý chod, no predseda krotí ambície a pridáva šokujúcu novinu. „V podstate ste prvé médium, ktoré prinesie túto informáciu, i keď v klube ju samozrejme vedia. K 30.4.2015 som skončil vo funkcii predsedu klubu zo zdravotných dôvodov, a tak vám neviem povedať, akým smerom sa ženský volejbal na Spiši bude uberať. No nemoc nie je jediná vec, pre ktorú vo funkcii končím. Ja som už dievčatám mesiac pred finále povedal, že druhé miesto neberiem, nevyšlo to, a tak je čas prenechať to iným, nech ukážu čo vedia. Bol by som však veľmi rád, ak by sa pokračovalo v naštartovanom trende, no je to otázka predovšetkým peňazí a filozofie, akú nastaví nové vedenie. Verím, že sa to podarí a že sa dokážeme poučiť z chýb, ktoré sme určite urobili. Snažili sme sa však obetovať pre spišskonovoveský volejbal všetko a osobne som rád, že sme na Spiši spôsobili volejbalový ošiaľ, čo je v tomto meste, v ktorom je toľko športov, určite úspech. Naš klub si na slovenskej scéne urobil meno,

dievčatá z okolitých miest sa oň veľmi živo zaujímajú. Na záver by som sa chcel poďakovať vedeniu mesta i všetkým partnerom, ktorí to s nami ťahali, bez ich pomoci by sme to nezvládli. Určite na volejbal, či šport ako taký nezanevriem a budem všetkým športovcom v našom meste v rámci svojich možností nápomocný,“ ukončil hodnotenie striebornej sezóny VK SNV jej, dnes už, expredseda.

Oliver Buza

ČREPINKY ZO SPIŠSKONOVOVESKÝCH ARÉN

Doteraz sme sa v tejto rubrike venovali predovšetkým „veľkým“ športom. Halová sezóna 2014/2015 je však už definitívne pasé, a tak je čas zamerať našu pozornosť na ozajstné, čo i len malinké črepinky, ktoré vypadli zo spišskonovoveských športovísk, alebo o ktoré sa zaslúžili Novovešťania, ktorí hrdo reprezentovali svoju metropolu aj za hranicami okresu, či republiky.

Kolky

Vynikajúca správa dorazila aj z zrekonštruovaných dráh novoveskej kolkárne. Spišskonovoveské ženy v zložení Júlia Pramuková, Blanka Peštová, Katarína Valigurová, Lenka Tranová a Dana Klubertová sa stali Majsterkami Slovenska za sezónu 2014/2015. „Čo sa týka vyhodnotenia, u nás, u kolkárov, sa to robí v lete na Športovo-technickom aktíve. Jedným z bodov je ocenenie medailistov. Až tam sa dostaneme k majstrovskému poháru a medailám, niekedy v júni. U kolkárov je to v takejto polohe. Pripadne, teraz idú dievčatá na reprezentačný zraz a možno by im tam mohli odovzdať ocenenia za majstrovský titul,“ povedal hneď po zisku titulu predseda kolkárskeho oddielu TJ Tatran Spišská Nová Ves Alexej Novotný. Spišský Patriot sa pridáva k zástupu gratulantov a nech vám to naďalej padá baby.

Hokej

Hoci mantinely v našom hokejovom chráme už doduneli a tribúny osireli, Spišiáci bez hokeja neostali. Tým, ktorí sa hokeju venujú podrobne, akiste neuniklo, že reprezentantky Slovenska bojovali o postup do najvyššej A - kategórie v ďalekej Číne a po výborných výsledkoch sa im to napokon podarilo. A boli pri tom aj dve hráčky spišskonovoveských hokejových ôs – Miriam Mikesková a Lenka Sroková. A práve lúčiaca sa opora Novovešťaniek sa nemalou mierou pričínila o to, že Slovenky už o rok opäť nakuknú do takmer elitnej kategórie (A kategória je rozdelená na dve divízie, Slovenky postúpili do tej druhej, pozn. autora). Lenka však osobný úspech kategoricky odmieta. „Turnaj sme vyhrali vďaka tomu, že

sme sa stretli dobrá partia, boli sme od začiatku až do konca jeden tím. Držali sme spolu, povzbudzovali sa, ťahali sme za jeden povraz. Každá z nás nechala srdiečko na ľade,“ vyzdvihuje kolektívny výkon Sroková. Keďže Majstrovstvá sveta privítala exotická Čína, boli sme zvedaví, ako na Lenku zapôsobil táto najľudnatešia krajina sveta. „Hoci sme v Pekingu boli dva týždne, veľa voľna sme si veru neužili. Napokon nešli sme tam na dovolenku, no niečo sme predseda len medzi tréningami stihli. Boli sme na návšteve u nášho veľvyslanca, pozreli sme si preslávené Zakázané mesto, čo bol pre mňa veľký zážitok. Trošku ma mrzí, že sme nenavštívili Čínsky múr, ale času ozaj nebolo nazvyš. Hokej je však v Číne veľmi populárny, na našom rozhodujúcom zápase (Slovenky v ňom zdolali práve domácu Čínu 4 – 3 a zabezpečili si tým postup, pozn. autora) bolo priamo na štadióne 10 000 divákov a 72 miliónov ľudí to sledovalo v telke,“ dodáva ohromujúce čísla sympatická Novovešťanka, ktorá bola práve v tomto zápase vyhlásená za najlepšiu hráčku Slovenska. Krajšiu bodku za svojou úspešnou hokejovou kariérou si dopriať už nemohla.

Futbal

Na plné obrátky už fičia aj futbalisti FK Spišská Nová Ves. Jarná časť je už naplnená „zohriatou“. „A“ tím má za sebou vydarený apríl. V 3.lige skupiny východ dosiahol tri výhry, podľaohol len futbalistom Vyšného Opátskeho a po 23.kole im v tabuľke patrí ôsma priečka, deväť bodov za vedúcim Prešovom B. Ešte lepšie sú na tom starší dorastenci, ktorí v 2.lige na jar ešte nezaváhali a s Vranovom nad Topľou zvädzajú tuhý boj o čelo druholigového peletónu.

Basketbal

Spišskonovoveské basketbalistky vstúpili do sezóny s ambíciou zabojsť o cenné kovy, no na konci januára by na nich nik nevsadil ani deravý groš. Mali za sebou čiernu sériu, ich hra bola rozglejená, fanúšikov rapidne ubúdalo. Dievčatá však pod vedením neúnavne pracujúceho trénera Demečka zabrali v pravú chvíľu a v play – off bolo razom všetko inak. Modro – biele vo vyraďovačke „vstali z popola“, vo štvrtfinále si poradili so Šamorínom, potom očakávané padli v našej lige s „neporaziteľnými“ Good Angels. Túžba po medaile však bola veľká, no Rupertný boj o bronz sa napokon do kroniky klubu bronzovým písmom nezapísal. Spišiačky prehrali po tuhom boji s ďalším slovenským basketbalovým titanom MBK Ružomberok 2 – 3 na zápasy a Novovešťankám ostala nepopulárna zemiaková medaila. A hoci sklamanie sa v prvých minútach po poslednom hvezde rozhodujúceho duelu dalo krájať, postupne opadlo a sezóna sa napokon hodnotila kladne. „V prvom rade by som chcel zablahoželať súperovi k bronzovým medailám. Niektoré domáce hráčky ukázali, že sú právom v reprezentácii, podali kompaktnější výkon, no myslím si, že aj my

sme prispeli k dôstojnému záveru tejto sezóny. Tá nebola vôbec jednoduchá, začiatkom januára po čiernej výsledkovej sérii nás každý odpisoval, no play – off nám vyšlo parádne. Zdolali sme Šamorín, pre „Good Angels“ sme určite neboli fackovacím panákom a v súboji o bronz ukázali naše dievčatá veľký charakter, veď rozhodol až posledný zápas. Chcel by som dievčatám poďakovať za celú sezónu, určite nám veľmi prirástli k srdcu. Zvláštne poďakovanie patrí aj našim fanúšikom, „Šalene gebule“ ukázali, že sú najlepší na Slovensku,“ skonštatoval prezident Rüconu 2014 Róbert Šimkulák. Ten bude mať v budúcej sezóne pri skladaní tímu o starosť navyiac, pretože po záverečnom hvezde oznámila kapitánka tímu Regína Palušná, že jej trojročná misia na Spiši ja naplnená. „Ani sa nezdá, že to bolo až tak dlho. Prišla som sa sem rozohrať po zranení a pomôcť novovytvorenému tímu a boli z toho až tri sezóny. Hneď v tej prvej sme navyše získali bronz, takže paráda. Nie vždy bolo všetko ružové, ale to zlé človek vytesní z pamäti a ostanú tam len tie pekné spomienky.

Ďakujem všetkým, ktorí to tu so mnou ťahali, za ten čas som si zaľúbila toto mestečko a našla tu druhý domov. Veľká poklona pred našimi fanúšikmi, boli nielen pre mňa oporou. Na Spiši budem spomínať v dobrom,“ skonštatovala na záver svojho angažmánu charizmatická pivotka Rüconu.

Stolný tenis

A na záver trocha samochvály, ktorá však určite nesmrdí... Posledný aprílový víkend sa v Považskej Bystrici konali už 19. Majstrovstvá Slovenska novinárov v stolnom tenise. A svoje horúce železka tam vyslal aj náš mesačník a Spišský Patriot sa v centre Horného Považia rozhodne nestratil. V konkurencii 40 stolných tenistov a 22 „pingpongistiek“ náš „foťák“ Michal Buza uchmatol hneď dve zlaté medaily. Triumfoval v dvojhre mužov a spolu s bratom Oliverom, ktorý vám každomesačne prináša športové novinky, dominovali aj vo štvorhre. Oliver Buza sa nestratil ani v mixe, spoločne s Barborou Zúbekovou (Žilinský samosprávny kraj) brali v nabitej konkurencii bronz. -ob-

Mužský basketbal čaká radikálny rez.

Jozef Gonda: „Zelená pre mladú generáciu a spoluprácu ľudí, ktorí ľúbia basketbal.“

Nie je to tak dávno, čo spišskonovoveskí basketbalisti tvrdili športovú muziku na Spiši. Športová hala bývala na zápasy mužskej extraligy beznádejne plná, lístky sa zháňali po známostiach, čelo extraligového peletónu viedli pravidelne aj naši basketbalisti. V posledných dvoch ročníkoch však Spišiáci ustúpili zo svojich pozícií. O tom, prečo sa tak stalo a ako vníma sezónu 2014/15, sa Spišský Patriot porozprával s tým najpovolanejším – predsedom BK 04 AC LB Spišská Nová Ves Jozefom Gondom.

Pán predseda, sezóna 2014/15 je už vpísaná do kroník, ako ju hodnotíte? V prvom rade by som celú túto otázku posunul do dvoch rovín. Tou prvou je rovina športová, tou druhou finančná a celospoločenská. Taktiež si rozmeňme spišskonovoveský basketbal na ten „veľký“, extraligový, ktorý je verejnosti najviac na očiach a „malý“, ktorý v našom ponímaní predstavuje celú pyramídu mládežníckych družstiev. Čo sa týka extraligového tímu, vzhľadom na možnosti a podmienky sme postupom do 1. kola play – off v podstate splnili naše predsezónne ambície a z toho pohľadu môžeme byť spokojní. Samozrejme náročné spišskonovoveské publiku si možno žiadalo viac, no museli sme „varit“ len zo surovín, na ktoré sme mali a v rámci týchto možností sme sa snažili podávať čo najchutnejšie menu. Často sme boli limitovaní zraneniami, hlavne v prvej časti sezóny sme s tým mali veľké problémy, čo sa samozrejme odzrkadľovalo na výsledkoch, no napokon sme to play – off uhrali. Čo sa týka mládežníckeho basketbalu, tam spokojní byť nemôžeme. Celé to začína všeobecným poklesom záujmu o šport u mladých ľudí a detí, basketbal nevy-

nímajúc. S tým úzko súvisí následný výber do žiackych družstiev. Ten, kto pozná problematiku spišskonovoveského basketbalu dlhšie, vie, že mládež vždy bola našou prioritou a inak tomu nebolo ani v tejto sezóne. Žiacke tímy sa stále držia v širšej slovenskej špičke, no cítim, že tento proces stráca svoju dynamiku a kvalitu. Je potrebné vniesť do systému novú krv, presne tak, ako keď do klubu prišiel pred 15 rokmi Ivan Kurilla a urobil v mládežníckom basketbale „revolúciu“. Verím, že v jeho šľapajach pôjdu i ďalší mladí tréneri. Okrem žiackych tímov sme poskladali ambiciózne družstvo juniorov i kadetov, no najmä juniori nenaplnili naše očakávania. I keď jedným dychom treba dodať, že to nemali ľahké, pretože sme sa snažili v rámci možností zapracovať ich do A – tímu, čo neraz prinášalo termínové a iné kolízie. Napriek tomu si myslím, že vzhľadom na kvalitu kádra mali na viac.

Práve zapracovanie nových mladých spišskonovoveských hráčov bolo pred sezónou v pláne. Ako sa vám darilo plniť tento bod programu?

Podľa mňa sme ho plnohodnotne nespĺnili a verte mi, že sme spolu s trénerom Kurillom viedli o tomto veľmi dlhé diskusie. Čiastočne akceptujem jeho názor, že tréningová morálka mladých veľakrát nebola na takej úrovni, aby si zaslúžili hrať a trénovať s prvým družstvom. Rozčarovanie trénera sa potom logicky premietla aj do ich nasadzovania na zápas, či minútáže, akú na palubovke dostali. Ja osobne by som to riešil inak, „trestal“ by som hráčov pobytom na ihrisku a nie vysedávaním na lavičke. Pamätám si situácie, kedy skúsení tréneri ako

„Pubo“ Král, či „Muco“ Vašš, ak videli, že hráč nedostatočne trénuje, tak ho nechali na ihrisku „vypotiť“ krv, čo je pre inteligentného hráča určite viac motivačné a pamätať si to bude veľmi dlho. Samozrejme, že sa to nedá použiť univerzálne, lebo v extralige je vždy tlak na výsledky a každý tréner vyhrávať chce.

Okrem „Slovákov“ už tradične, a nielen spišskonovoveský tím, angažuje aj cudzincov. Ako ste boli spokojný s ich prístupom a prejavom v zápasoch?

V prvom rade treba povedať, že ak chcete hrať v extralige o vysoké priečky, bez zahraničných hráčov to na Slovensku nejde. Tí následne dvíhajú kredit tejto súťaže, ktorá je po hokeji z hľadiska návštevnosti na druhom mieste, dokonca tromfala aj futbal. Mám rešpekt voči Karlovke, ktorá odohrala ligu s čisto slovenským kádrom, osobne tomu projektu fandím, uvidíme, ako sa to bude vyvíjať ďalej. Ja som za limity, ktoré obmedzia počet zahraničných hráčov v kluboch, myslím si, že je to na širšiu, ale čoraz aktuálnejšiu diskusiu. Čo sa týka nášho kádra, mali sme tu v prípravnom období niekoľko zahraničných hráčov. Niektorí museli zo zdravotných, rodinných, či výkonnostných dôvodov náš tím opustiť a myslím si, že tí ktorí tu ostali, podávali veľmi dobré výkony. Problémom bol náš úzky káder, ich vyťaženosť bola enormná, dovoľm si tvrdiť, že pri širšom kádri by sme tých dobrých výsledkov mali viac.

Celý čas sa točíme okolo relatívnych výrazov. Skúste čitateľom priblížiť koľko klub stojí hráč mesačne?

Určite vám nepoviem, koľko v tejto

sezóne zarábali trebárs taký Brown, no môžem prezradiť, že v Spišskej Novej Vsi za obdobie jedenástich rokov hráči na tomto poste zarábali od 500 do 3500 Eur. Asi nemusím zdôrazňovať, že v posledných dvoch sezónach to bolo skôr na spodnej hranici tohto rozpätia, a hlavne preto výber zahraničných hráčov býva často zdĺhavý a zložitý. Ak ponúkate nízku gázu, tak sa výber logicky zužuje a počet pokusov na získanie kvalitného hráča sa zvyšuje.

A sme pri financiách, bez ktorých sa určite nielen basketbal robiť nedá. Aká bola teda „finančná“ sezóna 2014/2015?

Veľakrát sme si v minulosti pomáhali tým, že sme kvalitných zahraničných hráčov nahrádzali kvalitnými odchovancami. Lenže aj tí časom výkonnostne narástli, „nadobudli“ na cene a boli by sme zlí lokálpatrioti, ak by sme ich nepustili za kvalitnejšími podmienkami. Pravdou je, že Hovanač, Baldovský a ďalší naši odchovanci sú dnes určite lepšie platení ako zahraniční hráči, ktorí tu v tejto sezóne hrávali. My sme však chceli byť k nim veľkorysí, pretože všetci veríme, že sa na Spiš, či už ako hráči, alebo nádejní tréneri raz vrátia, po čom veľmi túžime a je to v súlade s našou dlhodobou „patriotskou“ koncepciou. Inou, no nemenej podstatnou otázkou je veľkosť nášho spišskonovoveského športového trhu. Ja som rád, že v našom meste funguje šport tak ako funguje a že pri sebe dokáže „žiť“ toľko extraligových športov. Myslím si, že divák si sám vyberie kvalitu, tak to na trhu jednoducho chodí. Tí najúspešnejší, ktorí majú výsledky, by si mali z kolá-

ča ukrájať najviac, tí menej úspešní menej. No malo by to byť čisto na báze súťaže a nemala by do toho vstupovať politika, pretože to celý systém demoralizuje a znefunkčňuje. Neraz je až obdivuhodné, že funkcionári toľkých klubov dokážu nájsť zdroje na financovanie na takom malom území ako je Spiš. Určite tu musí byť solidarita „veľkých“ športov k tým „malým“, vzájomný rešpekt a úcta. A možno by nebolo na škodu spojiť sily a hľadať silného partnera mimo región, pretože „športová“ a tým pádom aj marketingová sila Spiša tu naozaj je. Ale toto je určite na širokú debatu, ktorej sa my vôbec nebránime.

Sezóna 2014/2015 je už definitívne za nami, no nasledujúca už klope na dvere. Ako bude vyzeráť mužský basketbal v ročníku 2015/16?

Zistili sme, že takto to ďalej fungovať nemôže a bol by som rád, ak by sme v kruhu priateľov a známych pripravili také opatrenia, aby sa pokles spišskonovoveského basketbalu zastavil. Myslím si, že tieto opatrenia budú mať radikálny charakter. Potrebujeme vniesť do spišskonovoveského basketbalu nové myšlienky, nových ľudí s energiou a silou, pretože nejaký dramatický nárast finančných prostriedkov nemôžeme vzhľadom na podmienky očakávať. Spišskonovoveský basketbal má už 78 rokov a chceme mu opäť prinavrátiť status športovej vlajkovej lode nášho mesta. Pripravujeme opatrenia, s ktorými sa verejnosť v blízkej dobe určite aj prostredníctvom Spišského Patriota zoznámi a ktoré budú na prospech tohto nádherného športu.

Oliver Buza